

וְהָא אִוְקְמוּהּ וכבר ביארו חז"ל שכאן נרמזו עשרת הדברות **וְעַל דָּא**
כְּלָלָא דְאִוְרֵייתָא, בְּפַרְשֵׁתָא דָּא ולכן אמרו שפרשה זו היא

כללות התורה הואיל ונרמזו בה עשרת הדברות.

במעמד הר סיני עם ישראל היו כאיש אחד בלב אחד לכן כתב בלשון יחיד

אָמַר רַבִּי חֵיִיא, בְּקַדְמֵיתָא בתחילה בעשרת הדברות פתח הכתוב
אֲנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ. זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת. לֹא
תַּשָּׂא. לֹא תִרְצַח. לֹא תִנְאַף. לֹא תִגְנוֹב. בְּלִישְׁנָא
יְחִידָאִי הכל בלשון יחיד. **וְהָכָא** וכאן בפרשתנו אמר **אֲנִי יְהוָה**
אֱלֹהֵיכֶם. אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ, וְאֶת שַׁבְּתוֹתַי
תִּשְׁמְרוּ. אַל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלִילִים. בְּלִישְׁנָא דְסַגִּיאִין הכל
בלשון רבים. ומדוע **אֵלָּא תָּא חֲזִי מִיּוֹמָא דְהוּוּ יִשְׂרָאֵל שְׂכִיחִין**
בְּעֵלְמָא אלא בא וראה הטעם לכך מיום שהיו ישראל נמצאים בעולם, **לָא**
אִשְׁתַּכְּחוּ קָמִי קְדִישָׁא בְּרִידָהּ הוּא, בְּלִבָּא חָד, וּבְרַעוּתָא
חָדָא, פְּמָה בְּהַהוּא יוֹמָא דְקִיִּמוּ בְּטוֹרָא דְסִינֵי לא נמצאו
לפני הקב"ה בלב אחד וברצון אחד כמו באותו היום שעמדו בהר סיני כאיש אחד בלב אחד.

וְעַל דָּא כְּלָא אַתְמַר בְּלִשׁוֹן יְחִידָאִי ולכן נאמר הכל בלשון יחידי כי
היו כולם כאחד ברצון אחד **לְבַתָּר בְּלִישְׁנָא דְסַגִּיאִין, דְּהָא לָא**
אִשְׁתַּכְּחוּ כָּל פְּךָ בְּהַהוּא רַעוּתָא אח"כ שכבר חטאו בעגל דיבר בלשון

רבים, הואיל וכבר לא היו כולם ברצון אחד כמו שהיו במעמד הר סיני.

מקשה כיצד כתוב אנכי ה' אלקיך מארץ מצרים וכי רק מארץ מצרים הוא אלקינו

רְבִי אֶלְעָזָר הָוָה אָזִיל לְמַחְמֵי לְרַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּא חָמוּי וְהוּוּ עֲמִיּה רַבִּי חֵיִיא וְרַבִּי יוֹסִי

רבי אלעזר היה הולך לראות את חמיו רבי יוסי בר"ש בן לקוניא, והיו עימו רבי חייא ורבי

יוסי, **בַּד מָטוּ חָד בֵּי חֶקְל, יְתָבוּ תַּחַת אֵילָנָא חֲדָא** כשהגיעו

לשדה אחת ישבו שם תחת אילן אחד. **אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כָּל חָד לֵימָא**

מְלָה דְאֹרִיִּיתָא אמר רבי אלעזר כל אחד יאמר איזה דבר תורה. **פְּתַח**

רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (הושע יג) וְאַנְכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מֵאֶרֶץ

מִצְרַיִם וְאֱלֹהִים זֹולָתִי לֹא תִדַע. לֹא כְּתִיב בפסוק זה לא כתוב

אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, אֲלֵא אֲנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְכִי מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם הָוָה לְהוֹ מְלִכָּא וְלֹא

מִכְּדָמַת דְּנָא ויש לשאול וכי רק מארץ מצרים הוא ה' אלהינו ולא מלפני זה,

וְהֵא כְּתִיב והרי כתוב (בראשית לה) **וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל בְּנָיו הַסִּירוּ**

אֶת אֱלֹהֵי הַנֹּכַר אֲשֶׁר בְּתוֹכְכֶם. וְכְתִיב (בראשית לה)

וְנִקְוָמָה וְנַעֲלָה בֵּית אֵל וְאֵת אֲמֹרֵת מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם ונמצא

שכבר אבותינו אברהם יצחק ויעקב הכירו אלהותו ואיך אמר רק מארץ מצרים.

עם ישראל במצרים לא שינו נימוסיהם ודרכם שקיבלו מאבותיהם

אָלָא, מִן יוֹמָא דְהוּוּ יִשְׂרָאֵל בְּעֶלְמָא, לָא אִשְׁתְּמוּדְעוּ

יְקָרָא דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אלא מיום שהיו ישראל בעולם אע"פ

שהכירו אלהותו אבל עדין לא ניכר במעשיהם כבודו של הקב"ה **בַּר בְּאַרְעָא**

דְּמִצְרַיִם, דְּהוּוּ בְּהֵוּא פּוֹלְחָנָא קִשְׂיָא, וְצוּחוּ לְקַבְלֵיהּ

עד שהיו במצרים בעבודה קשה וצעקו לפני השי"ת מן העבודה **וְלָא אִשְׁתַּנּוּ**

מִנִּימוּסָא דְלַהוּז לְעֶלְמִין ולא שינו מנימוסיהם שקבלו מאבותם לעולם

וְתַמָּן אֲתַבְּחִינוּ אֲבַתְּנָא פְּדַחְבָּא מִגּוֹ שְׂפַכָּה ושם נבחנו

ונצרפו אבותינו ונטהרו שם כזהב הנצרף ונטהר מן הסיגים בתוך צינור הכור. • (ס"א כְּהַתּוּבָא

דְּדַחְבָּא מִגּוֹ טַפְסָא) **וְעוֹד, דְּהוּוּ חֲמָאן בְּכָל יוֹמָא, כַּמָּה חֲרָשִׁין,**

כַּמָּה זִינִין בִּישִׁין, לְאַטְעָא לֹזַן לְבַנֵּי נְשָׂא ועוד שהיו רואים כל

יום כמה מכשפים וכמה כוחות רעים שרצו להטעות את בני האדם מהאמונה בו ית', **וְלָא**

סְטוּ מְאַרְחָא לִימִינָא וְלִשְׂמָאלָא ובכל אופן לא עזבו את דרכם ימין

ושמאל ממה שקיבלו מאבותיהם. **וְאַף עַל גַּב דְּלָא הָווּ יַדְעֵי כָּל כּוּד**

בִּיקָרָא דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא ואע"פ שלא ידעו כל כך בכבודו של הקב"ה

בבירור על צד החכמה והמופת, **אָלָא הָווּ אֲזִלִּין בְּתַר נִימוּסֵי**

אֲבַתְּהוּז אלא היו הולכים בנימוסיהם כמו שקיבלו מאבותיהם באמונה פשוטה

ותמימה ועל כן אמר אנכי ה' אלקיך מארץ מצרים כי שם ניכר איך שקיבלוהו עליהם

לאלוה.

"ואלהים זולתי לא תדע" הקב"ה עושה את כל הניסים והגבורות ולא אלוה אחר

וּלְבַתֶּר, חָמוּ כַּמָּה נִסִּין וְכַמָּה גְבוּרָאן לאחר מכן ראו כמה ניסים

וגבורות שעשה השי"ת בהכותו את מצרים וביציאתם ממצרים ועל הים וכו'

וְנִטַּל לֹזַן קְדָשָׁא בְרִידָה הוּא לְפִוּלְחָנִיהָ ולקח אותם הקב"ה לעבוד

אותו. **וּבְגִין דְּכַלְהוּ חָמוּ כַּמָּה נִסִּין וְאַתִּין בְּעֵינֵיהוֹן, וְכַל**

אֵינוֹן אָתִין וּגְבוּרָן ולפי שראו כולם כמה ניסים ואותות וגבורות בעיניהם.

אָמַר וְאַנְכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מֵאַרְץ מִצְרַיִם. דְּתַמָּן הוּוּה

בְּאַתְנָגְלִיָּא יִקְרָא דִּילֵיהָ לפי שמארץ מצרים נתגלה להם על צד המופת

אלהותו וגבורתו כי הוא בעל היכולת ובעל הכוחות כולם ושהוא שליט בעליונים

ובתחתונים לעשות בהם כרצונו. **וְאַתְנָגְלִי עֲלֵיהוּ עַל יַמָּא, וְחָמוּ זִיו**

יִקְרָא עֲלָאָה דִּילֵיהָ אַפִּין בְּאַפִּין ועל הים נתגלה אליהם וראו זיו כבודו

העליון פנים בפנים במראה הנבואה, ומה שאמר בהמשך הפסוק ואלהים זולתי לא תדע

ביאורו **דְּלֵא תִימְרוֹן אֱלֹהָא אַחְרָא הוּא דְּמַלִּיל עִמָּנָא** שלא

תאמרו אלוה אחר הוא שדיבר עימנו במעמד הר סיני, **אַלָּא אָנָּא הוּא**

דְּחֻמִּיתוֹן בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם אלא אני הוא שראיתם גבורתי בארץ מצרים,

אָנָּא הוּא דְּקַטְלָנָא סְנַאיִכוֹן בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם אני הוא שהרגתי

שונאיכם בארץ מצרים. **אָנָּא הוּא דְּעַבְדָּנָא כָּל אֵינוֹן עֶשֶׂר מִחַתָּן**

בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם אני הוא שנתתי למצרים עשר מכות. **וּבְגִינֵי כֵּךְ** ולכן

וְאַלְהִים זוּלְתִי לֹא תִדַע, דְּלֵא תִימָא דְּאַחְרָא הוּא שלא